

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 . 50 .
Negyedévre . . . . . 2 . . . .
Egy hónapra . . . . . 1 . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzór
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Aratás előtt.

Debreczen, június 19.

Két hét múlva aratnak. A nagy magyar Alföldön Péter-Palkor kezdődik az aratás, azután egész ős elejéig a termés betakarításával foglalkozó emberektől népes a mező.

A földművelésügyi miniszterium most teszi közzé az első számszerű becslést az idei terméskilátásokról.

Hozzávetőleg megítélhetjük tehát, mit várhatunk, mi lesz a gazda egy esztendei fáradságának, reményének gyümölcse. A hivatalos adatok szerint az idei termés olyan lesz, mint a tavalyi volt, vagy tán egy csekélységgel gyöngébb.

Két hét alatt sok minden történhetik ugyan, a mi a kilátásokat megronthatja, de ha elemi csapások nem sújtanak s kedvező időjárás segíti elő a tenyészet végső kitejlődését, a gazdasági jövő esztendőnek ugyanaz lesz az alapja, mint az idei esztendőé volt. Terem 37—38 millió métermázsza búzánk, 10 millió mm. rozsunk, 12 millió mm. árpaunk és 10 millió mm. zabunk.

A magyar föld termőerejének legki-fejesebb jelkepeül még ma is az aczélos, piros buzaszemet tekintjük.

A föld jóvoltának még mindig az a szokásos jelzése: jó buzatermő föld. Még mindig igen sok búzánk van s a magyar gazda aggodva lesi, hogy milyen

termés lesz Amerikában, Ausztráliában, Oroszországban és Romániában. S reménykedik, hogy ha ezekben az országokban rossz a termés, az ő jövődelme növekedni fog; mert hisz gazdaságának főterménye ma is a legtöbb helyütt a buza és annak métermázsánként néhány krajczárral való árkülömbözete rá nézve forintokat, néha százakat, ezeket jelent.

A buza tehát még ma is döntő szerepet játszik a magyar mezőgazdaságban. Holott több mint két évtized óta tart már a buza árdepressziója s csak egy-két kivételes esztendőben, amikor meg a rossz termés volt a nagyobbik baj, voltak „néhai” jó buzáarak. Nem is igen hallottunk hangokat, amelyek a gazdákat javulással biztatták volna, sőt ellenkezőleg kórusban panaszkodtak, hogy a hazai buzatermelésnek mind nehezebb és nehezebb versennyel kell küzdeni. A búzával bevetett terület pedig ezalatt a két évtized alatt csaknem változatlan maradt.

Ily egyoldalú mezei gazdálkodás mellett nem csoda, ha a buzáarak alacsonyossága idegessé teszi a gazdákat. Az ideges bizakodásoknak több ízben tanui voltunk s amit ma agrárius tulzásnak mondanak, nem egyéb ez idegesség tüneteinek.

Hát az bizonyos, hogy nincs magyar ember, nincs magyar politikus, a kit közönbösen hagyhatna az, hogy az

ország lakosságának túlnyomó része keresves-n éri a buza árának hanyatlását. Nem is állította soha senki, hogy az árdepresszió folytán beállott sulyos mezőgazdasági bajok orvoslásával minden illetékes tényezőknek ne kellene sürgősen és behatóan foglalkozni.

Csak ott ne keressék a bajok kizárólagos baját egyes elfogult körök, a hol nincs. Mert, a mit eddig halottunk panasz, vád, szemrehányás és tanács formájában, azokat inkább a kereskedelem iránt való elfogultság diktálta, mint a mezőgazdasági kérdések érdemleges kritikája. Vamemelés és a börze megrendszabályozása, ezekben merül ki mindazon orvosság, amelyet ajánlanak. Pedig a világ buzaáralakulatában mi csak gyenge tényezők vagyunk és ha függetleníteni akarjuk magunkat a világpiacztól, az izoláltság minden veszedelmét magunkra zudítjuk. Ami pedig a börzét illeti, csak nemrég voltunk tanui, miként végződik Németországban a gabonatorzsde megszüntetésének kísérlete. Maguk a termelők voltak kénytelenek követelni annak visszaállítását.

Nem mondjuk, hogy a gabonahatár-időzletben nincsenek hibák, bajok, sőt visszaélések. Ezeket kiirtani, vagy lehetőleg szűk korlátok közé szorítani, főfeladata magának a tőzsdének. De sokkal hamarabb és sokkal alaposabban lehetne ezeken a bajokon segíteni, ha a két fél, termelő és kereskedő, vagy mondjuk ag-

Az impressziósok iskolája.

A „Debreczen” eredeti tárcaja.

Egy sajtósági tehetőség: Bródy Sándor, a Fehér Könyv havonként megjelenő folyóiratában, melyben teljes naplószerű egyéni impresszióit mondja el, a legkülönbözőbb témák ról, szó került Rákosi Jenőről is. Azt, a mit Rákosi Jenő egyéniségéről ott előad az írója, meg nem kritizáljuk. Bar ebben is sajtósági felfogás nyilvánul. Ha csupa kellemes dolgot tudnók róla elmondani — mondja — bárha azok mind igazak és jellemzések is, most, hallgatnék vele. Miért? Várni akar a kellemességekkel, míg Rákosinak „rosszabbul megy”. Isten őrizze meg tehát az Otthon elnökét attól, hogy róla csak kellemes dolgokat írjon a Fehér Könyv, ehhez az kelene, hogy rosszul folynak dolgai.

Vajjon nem igen drága áron kapná meg így a csupa kellemest? Am ha izlésségről van szó, mely egy nagy emberről jót írni nem enged: minek akkor egyáltalán személyéről írni? S ha izléstelen róla jót írni, micsoda akkor az, midőn valaki az elismerés és a gáncs csapjaiból zubogtatva politikusra s művészekre, írókra, Rákosi Jenőről úgy ír, hogy gondosan, aggodalmasan vigyáz, nehogy igen meleg legyen. Egy kis melegség után rajta a hideg csappal, végül hives, langyos és zavaros legyen, a mit raereszt.

Mondom: nem bocsátkozom bele annak taglalásába, hogy mit ír Rákosi személyéről Bródy. Elismerése és végtelenül óvatos kifogásai egyéni impressziók, melyek tulajdonképpen a nyilvánosság elé alig tartoznak. Addig míg az, a ki írja s a kiről írja, élnek. Ez, tudom rigorózus felfogás, de izlés dolga — magam izlése azt kívánta volna, hogy személyes megemlékezések nagyon soká jelentek volna meg, vagyis: mindketten „az emberi kor legvégső határáig eljének”, mint néhai Ráth Károly mondta volna tősztblan. Apropos, tősztblan: ebbe inkább volók az ilyen dolgok.

De van más impresszió is a Bródy cikében. Olyan, mely Rákosi Jenő publicztikai hatalmas s fényes munkásságát elismerve, róla mint poétáról, rövidesen ítel. Hogy nem született poéta, hogy darabjai alkalmi darabok, hogy drámai műveiből hiányzik az egyszerűség.

Mindezek, mint minden, a mit ír, csak impressziói Bródynak s ő dicséretes őszinteséggel siet bevallani e nagy sebesen, hirtelen odavetett megjegyzések után, hogy „Mindezt minden megokolás nélkül mondom, nem bizonyítok, vagy elhiszik, vagy nem, lehet, hogy igazam van; lehet, hogy csalódom.”

Erré mi is mondhatnók minden megokolás nélkül: Bródy ur önnék nincs igaza, ön csalódik. S ezzel az impresszióval vegezünk volna. Mert az impresszió, melylyel Bródy dolgozik s megtölti Fehér könyvét, nem kri-

tika, sőt kevesebb, mint a vélemény. A véleménynek allandósága van, az impresszió változik. Az időjárás, a fogfajás és sok más változtatja. Abban a pillanatban, midőn érezője leírta, ez villant keresztül agyan. Talán később más lesz a nézete, a véleménye. Impressziót czafolni tehát tulajdonképp főlölesleges: szappanbuborék ez.

Azt bizonyítani tehát felesleges, nem is akarom, hogy Rákosi Jenő mely erzesű, igaz poéta. Ha semmi egyebet nem irt volna, csak a Szerelem Iskoláját: poétának mondana az irodalomtörténet. Ez az „alkalmi darab” negyedszázada múlt, hogy színpadon van, bejárt a diadalit az az egész országot, mint Aesopus, mely „alkalmi darab” több mint harmincz esztendeje el a színpadon. Szemben Bródy pillanatnyi impressziójával harmincz es huszonöt esztendő tanúság tétele áll s az ország egész közönségének meg az irodalomtörténetnek, a kritikanak elismerése. Nem habozom kimondani, hogy a Szerelem Iskoláját a magyar drámairodalom, a magyar poézis egyik gyöngyének tartom. Vörösmarty Csongor és Tündeje mellé helyezem.

Nem impresszióm ez, hanem megfontolt véleményem. Sokszor olvastam át s gyönyörködtem benne. Elolvastam pendantját Grillparzelnak: Das Traumin Leben darabját, — annyiban pendantja, hogy abban is álom formájában foly ez a cselekmény. A Rákosi darabja, nyelvben, erőben, szépségben jóval

rárius és börziáner egy uton haladnának s egymást jóakarattal támogatnák, mint hogy ha mindkettő ellenséget lát egymásban s kénytelen gyanus szemmel nézni mindent, a mit a másik tesz vagy akar.

A meg nem értés, a megérteni nem akarás élesít ki ellentéteket, ott, ahol nincsenek, vagy ahol az érdek különös bizalom és kapacitálás mellett könnyen elsimíthatók lennének. S aztán kellemetlen és káros tapasztalatok árán jutnak arra a tudatra, hogy jobb lett volna egymást mindjárt kezdetben megérteni.

A míg Magyarországon a buzatermelés lesz a főga a mezőgazdaságnak, a világkereskedelem átalakulataitól nem zárkozhatunk el s a termelőnek szüksége lesz a kereskedőre, az agráriusnak a börzére. Visszatérni a pátriarkális időkre a mikor a helyi piacokon függetlenül alakultak a buzaárk, képtelenség. A mezőgazdaság érdekeinek alárendelni mindez más gazdasági érdeket szintén lehetetlenség egy oly államban, a mely a nyugoti kultúrához simul s gazdasági szervezetében nem nélkülözheti a kereskedelmet, ipart és vállalkozást.

Az idej aratás küszöbén nem kívánunk Magyarországnak jobbat, mint hogy adjon neki az Isten búzát, bort és — egyetértést.

Debreczen, június 19.

Egy kis beszámoló. Mi türes-tagadás, a magyar parlament a Széll-kormány vezetése alatt derekasan haladt a maga útján. Őztől, tavaszig nagyon sok történt ami Széll Kálmán néki nem történt volna. Elég jelentős eredményeket ért el, például sikerült liberális pártot befogni reakcionárius politikára, a nemzeti állameszmét visszafára fordítani, egy tucat politikai tisztességtelenségben ötven percentre kiegyezkedni. Őztől tavaszig kicsi idő

ennek a nagyfordulásnak. Bámulat illati Széll Kálmánt, hogy mégis sikerült neki. Ő a nagy felefordító.

Egyenkint nem méltathatjuk alkotásait, működésére csak nagy vonásokban vázolhatunk. A főkérdésük: megcsinált mindent, amit nem vártak tőle, nem csinált meg semmit abból, amire vállalkozott.

Ki meritheti ki a nagy államférfiut megillető epithetonokat? Ő a nagy becsapó.

Becsapta — hogy a legkisebben kezük — a nemzeti pártot. Ő, csupa jóakaratóból. A szessió háborus vetélkedésével indul meg. A nemzeti párt a nyeregben érezte magát és hozzáfogott a liberális part kibajjalásához. Föl volt rá baltalmazva, ennefogva Széll Kálmán becsapta őket. Horánszky még most sem miniszter. Most ő is tudja már miert nem: azért merj Széll Kálmán ígéretet tenni. Ő a nagy szösszegő.

Ennefogva neki rontottak a nemzeti párti újságok és prezentáltak neki a kialított váltókat Széll Kálmán erre ismét fordult egyet és prolongát megfizetvén a k matokat. Gullner Gyulaól így lett államtitkár mert Széll Kálmán nagy válto-nyargaló.

Aztán sorra napirendre kerültek az Istóczy Győző törvényei, miket a néppárt kívánt Darányi meg Hegedűs ur megkoncipiálni. A ti zelt többeseg azt hitte, hogy elég ha a jobb oldalon ü nek, a liberalizmus ennel többet nem követel. Jobbról szavazták meg a törvényeket mikel balról efogadtak. Ez is nagy virtussága Széll Kálmánnak, ő a panoptikumok fiziológiai csodaja: a jobb oldalon hordja a szivet, mikor tehát Molnár apát magához öleli, szive, sziven dobog.

Aztán ment minden mint a karikacsapás.

Ami nem történt meg, azt is ő cselekedte. Például nem történt meg semmi abból, amire a magyar parlamentnek az obstrukcióval megakasztott munkaképességre szüksége lett volna. Itt volt a kvóta-kérdés, a kiegyezésnek a véglegesítése, e véderőtörvény megújítása, a horvat pénzügyi egyezmény.

Aztán fogta magát és nyilatkozott a liberalizmusról, meg a dualizmusról. Az elsőnek egy hajszálat sem enged meggyömbülni a másiknak egy betűjét sem elpoyogtatni. Mondta pedig ezt akkor, mikor a liberalizmus már egészen szépen meggyöndörödött, kicsi termetű, alázatos és szolgálatrakész volt, a Deák tö-

vényét pedig Ausztriában úgy megdöngözték hogy akinek kedve tartja, a Széll Kálmán nyilatkozata után a pénzügyi bizottságban keresheti, ami még megmarad belőle Ő a nagy Tartuffe.

Végeredményben l a lefolyt esztendő méltó folytatása az új rendszer megkezdett munkájának. Az új rendszer szakitott el az ország érdekét a parlament érdekétől s helyezte az utóbbit az első felé: csináltak rendet a parlamentben s azután szolgáltak ezt a rendet. Nem volt többé a kérdés, mi kell az országnak, hanem mire van szüksége a parlamentnek.

Szüksége volt reakcióra, mert a reakcionáriusok haboríthattak volna a békét, szüksége volt paktala-okra mindennemű dolgokban, mert a parlament érdeke megkövetelte Széll Kálmánt az érdek szolgálójául. Csodálatos kavardás. A parlament beallt a Széll Kálmán cselédjének s Széll Kálmán komoronyikja volt a parlamentnek. Ezt is csak ő tehette meg, mert ő nagy Cagliostro.

Es kíváncsiak talán a jövőndőre? A nota be van illesztve a verklibe, ha a végére értünk felhazdik újból az eleje. Így mehet ez véges-végig, őszől-tavaszig, tavaszról őszig, egyik paktumtól a másikig, egyik provizóriumtól a másikig. M dđig? Míg a verkli el oem romlik, vagy a notáját meg nem unják. Akkor aztán elmehet ő a nagy verklis.

Vagy egyéb is törénhetik? Nos, igen. Széll Kálmán a nagy csillapító, a konciáns, az ellentéteket kiegyenlítő igazságos és tapintatos bír is. Őszogtat ő erre is arra is és törekszik az egyensulyra. A majom így osztotta föl a sajtot a veszekedő két szarka között. Kettétörte s leharapott egy darabot a nagyobbikból. De ezzel kisebb lett a másiknál harapott tehát ebből is. A szarkák meg csak nézték ezt az igazságra türekvést mindaddig, míg a majom az egészet meg nem ette. Ugy kellett a szarkáknak, mondja a mese, a majom csak jót akart.

Az elnapolt országgyűlés. Az osztrák országgyűlés belefult a sipok és dobok örületes zenebonájába s rövidesen szétzavarta a lármás osztrák hazafikat a császári parancs. Ha Ausztriában nincs országgyűlés: azon harmoniánál fogva, melyben a mi viszonyaink indulni kell a velünk közösügyes állapotba erőszakolt «tesver»-állammal: természetesen

és sokkal fölötte ál a híres német (osztráknak csak nem mondhatom) poétaénal. Csupa költészet, finomság és báj ez a darab. Jósolni is merek: ez a darab el fog terjedni, mint könyv is az egész országban s gyönyörködve fogja olvasni ifjú és öreg. Alapeszméje maga már, csak poétától fakadhatott: hogy a szerelem diadaira tör mindenek fölött. A szerelem apoteozisa ez a szépséges darab. Hogy ezt a poetikus művet nem olvashatják eleget, annak oka könyvkiadóink élehetlensége és Rákosi Jenőnek maga iránt való közömbösége.

Nem kapható ez a mű réges régóta. Hiszen egyáltalán Rákossy Jenő műveit alig lehet kapni. Míg más fiatal írók művei, igen helyesen, összegyűjtve kellő módon a közönség rendelkezésére állanak, Rákosi Jenő egy-egy művéért, legkivált a Szerelem Iskolájáért hosszasan kell kutatni, keresni s végre is vagy nehezen, vagy nem lehet megkapni, kivéve Ráth Mór kiadásában megjelent néhány színművét.

A Szerelem Iskoláját, pedig leghamarabb, föltétlenül ki kellene adni, mielőbb a magyar közönség gyönyörűségére.

Valaha — állitom — lesznek majd ennek a darabnak kommentárjai is, egész irodalma. A közönség pedig, a mint módjában áll egy új Fiadás által, nemcsak a színpadon fog benne gyönyörködni, hanem otthon olvasni s tudni hervadhatlan poéziseben.

Sőt tovább megyek, ez a mű a külföldi irodalomba is utat tör magának mielőbb — mihelyt az a szecessziós irányzat, ez a most járványos influenza-literatura kidühöngi magát.

Abban a napfényes korban, mely ezután következik, ismét kinyílik majd ez a virágszál is a magyar poezisban, másokkal együtt, melyek ma szerényen meghuzódnak a magyar irodalom kertjében.

Oh a magyar talajban nem sokáig marad meg az ide importált cifra burján. Ekkövetkezik nemsokára újból az évelő illatos virág ideje is. Annál is inkább, mert azt a kertet most buzgón trágyázzák azok, kiknek egyetlen vezető csillaguk literaturában, poezisban, az életben: az impresszió.

Az impresszió, ez az, a mit néhány fiatal írók s köztük első helyen Bródy hangoztat, külföldi minták után. És mikor Bródynek Rákosi poeziséről elmondott impressziójával foglalkozom, csak azért teszem, mert ebben nyilat látok, mely ama másik irodalmi irány felé röpöpent, melynek vezére Rákosi Jenő. Hiába pattant el az íjj, az a kire céloztak, igen magasan áll s az irodalmi árok, melyből aligha nem önvédelemből löttek, igen mély.

Természetesnek találok, hogy Bródy nem találja poétának Rákosit. Hisz az az egész irodalmi irány, melyben Bródy dolgozik, homlokegyenest ellenkezője annak a másik iránynak, melynek Rákosi Jenő feje s hadvezére. Az egyik régi jelszavakhoz ragaszkodik: poétikus előtte az, a mi szép, nemes, a mi a lelket gyönyörűséggel tölti el, fölemeli, szárnyakat ad neki. Az írás mesterségében pedig tanulmányt kíván, formát és tartalmat. Az elbeszélésnek pl. legyen meséje s a mit ír, mert ha az egy rendőri hír is: irodalmi szín-

vonalon álljon. Fakadjon a nemzeti talajból s ha idegenből ültetted át, változtasd magyarrá.

Bródyék — szerencsére kevesen vannak — egészen sajátos új iskolát csináltak. Az impressziósok iskolájának nevezem ezt az iskoláját az iskolátlanságnak. Nekik nem kell sem tartalom, sem forma. A francia hasonló iskola legalább formát kíván. Bródyéknál e vezerszó: impressziók szervezetje alatt, az írás így történik. Leülök írni s hagyom, hogy penoám, mintegy autosuggestio alatt fusson, írva úgy nyersen, zabolálatlanul, forma nélkül, beosztás, rendszer, logika nélkül, amint éppen abban a momentumban szeszelyem, eszem vagy kellemes hangulatom diktálja. Mint mikor a spiritiszta kezébe ragadja a tollat s állitolg szellem irat vele, holott a maga izgatott agya önkéntelen diktálja vele zavaros dolgait. A suggestió az impressziósoknál is teljes. Mindenekelőtt az a fényes tárgy, melyre állandóan mereven néz, hogy suggestiója bekövetkezzék: saját maga. Az a tudat, hogy ő neki sikerei voltak, nagy író. Egyebek közt tehát joga van sőt kell rendre bírálta mindenkit, írhat mindenről, mindent. Az, a mit ír sebtében, hullámzik, mint egy megkevert iszapos tó. Föl-színre kerül fenekéről mindaz, a mi bele rakodott. És az író kilapától az iszapból s oda-csapja a papírra, nesztek impresszió! Ámde ez nem írás, ez nem művészet. A kiválasztott nagy poéta lélek szive mélyiségeiből gyöngyöt hozhat, még ezt is csiszolva, tisztítva, forma foglalatjában adja. Náluk maga az anyag is tisztátalan, kidolgozása pedig nincs, formatlan. Ugy vélem, hogy azt, a mit az ember megír, impresszió alapján még ha csak benyomásait

a magyar országgyűlésnek is szünetelnie kell mert ezt úgy találja illendőnek a Széll-kormány bölcsesége. A tegnapi napon tehát elnapoltatott a magyar országgyűlés és a p-dig saját határozatával egészen október 8-ig. Hát bizony ez egy kicsit hosszú szünet, de részolgtak a honatyák azzal a semmit nem tevés-sel, a mibe nem c-oda, ha annyira kifáradtak. Milyen szép alkalom lett volna pedig most a felőli intézkedni: mi történjék velünk az osztrák viszonyok jelenlegi zürzavara folytán, a mikor érett gyümölcs gyanánt hullhatott volna ölfünkbe az önállóság, a gazdasági el-ülönítés. Nem ez a fő, de az, hogy a kedves szomszéd időt nyerjen m-gbenult ereje összeszedésére, hogy aztán annál sikeresebben támadhasson ellenünk. A mellett fő dolog az is, hogy akadálytalanul szóhassa nyakunkba a legfelsőbb döntés a magasabb kvótát, nem is egy fél, hanem egy teljes újabb esztendőre. S aztán időre és zavartalan biztonságra van szüksége a klerikális agitációnak is. Mindezeket figyelembe véve, valóban tapasztalhat a Széll-kormány leghűbb ellenzéke annak a fenomenális dicsőségnek, hogy a mi országgyűlésünket nem a királyi parancsszó napolta el, de saját maga a parlament önkaratából tette meg ellen-segünknek ezt a lekötendő barátságos szolgálót. Ez aztán a gyöngy állapot: a Széll-kormány és hű csatlósainak hervadhatatlan dicsőségére. A forgó szél hordja el az ilyen széll-el-bélelt, tehetetlen kormány hatalmat!

Vaszari Kolos, az ember és hazafi.

Egy haza-sóhaj, egy néma áldás száll a kalvinista Rómából a magyar katolikus világ fejéhez, a magyar hazaszeretet erényében példaként tündöklő hercegprímáshoz. Vasárnap szentelte föl az új váci püspököt Csáky Károlyt, miközben arra kérte új alárendeltjét, hogy támogassa őt a h a z á é r t é s e g y h á z é r t f o l y t a t o t t n a g y m u n k á j á b a n. »Halljátok-e ezt, elvakult felekezeti gyűlölködők? kik azt tartjátok, hogy a haza csak egy darab föld s kik vitában vagytok a fölött, hogy első s o r b a n m a g y a r o k v a g y o k - e, v a g y k a t h o l i k u s o k? Az agg egyházfejedelem szívének mindenek fölött legelső: a h a z a. Szepen jellemzi a hercegprímást mint embert az, hogy mikor a felszentelt új püspök — mint illik — fiui hódolattal járult elé: kezét megcsókolni nem engedte.

Nicsis is annál utálatosabb megalázkodás mint mikor egyik férfi kezét csókol a másiknak. Valóban a n o k u l h a t n a n a k b e l ö l e a n y a l a k o d á s b a n t e s z e l g ö p a l a s t o s n a g y o c s k á k. Magáról az új váci püspök beiktatásáról következő ertesítést vettük:

Gróf Csáky Károlyt, Vác új püspökét, nagy fényvel szentelte tegnap fel Vaszary Kolos hercegprímás. Az ünnepélyre megjelentek a Csákyak teljes számban, a volt kultusz-miniszter a nejevel együtt. Különböző helyekről husz küldöttség érkezett. Tíz orakor volt az ünnepélyes menet a templomba. Az új püspök Balázs oldalkanonokkal haladt, utána a hercegprímás. A templomban a felszentelésnél felolvastak a pápai bullát s azután az egyházi jelvényeket vette át az új püspök. A hercegprímás gróf Csákyt a felszentelés után többször megcsókolta és nem engedte meg, hogy a püspök a kezét megcsókolja. Miután a primás háromszor elénekelt az »Ad multos annos« című egyházi éneket, gróf Csáky elmondotta első püspöki áldását s együtt misézett a primással.

A mise alatt gr. Csáky Abinné folyton sirt. A felszentelés után Vác város küldötti tisztelgtek az új püspök előtt Zador polgármesterrel az élükön. Csáky válaszában azt mondta, hogy a mise alatt a váciakért imádkozott; ha egyházmegyéje boldog, ő is boldog lesz. Délben a primás 60 teriékü dísz-ebédet adott. A püspök a hercegprímást köszöntötte fel, aki válaszában arra kérte gróf Csákyt, hogy támogassa őt a hazaért és egyházért folytatott nagy munkájában. Emelkett szellemű felköszöntőt mondott gr. Csáky Albin.

A Csákyak — ugymond — mindig a hazaért dolgoztak s e régi példát kell a püspöknek is követni. A nagyranagu szünetes csak eherrel és költöztségekkel jár. A szép beszéd után Gajary Géza üritett poharat gróf Csáky Albiora.

Az új váci püspök igen közeli rokona a debreczeni gróf Csákyaknak s a ma is halás emlékezetünkben élő gróf Csáky Kálmán honvédtábornoknak.

A képviselőház elnapolása.

Bucsuzóra egész sereg képviselő gyűlt össze. P e r c z e l Dezső üt az előki

szekben s elsőben Apáthy Pétert, az összerférhetlenségi bizottság elnökét kérte fel. Apáthy bejelentette, hogy az összerférhetlenségi bizottság legutóbb Rákay László, Fejérvy Géza báró, Heltai Ferencz és Ugron Gábor összerférhetlenségi ügyét tárgyalta s valamennyire kimondotta, hogy nem összerférhetlennék.

Matuska Péter betérjeszti jelentését a megrendeések gyűjtésére vonatkozó tvjavaslatról. Kola Janos előterjesztést tesz a Haz megsértése miatt indítandó eljárásról. Kabos Ferencz betérjeszti a mentelmi ügyeket. Napirend előtt még Széll Kálmán kormányelnök kijelenti, hogy a kormány a nyári szünet előtt több törvényjavaslatot nem kíván tárgyaltatni.

Külön szólnia csak egy törvényjavaslatról kell, a kvótajavaslatról. Itt konstatalnia kell, hogy az osztrák birodalmi tanács ülései szünetelnek, illetve ülésszaka be van zárva s így az alatt az idő alatt, a mig a kvóta megállapítására a törvénynek létre kellene jönnie. A megállapodás a két parlament között: emiatt létre nem jöhetett. Ennel fogva a kormány elhatározta, hogy a javaslatát visszavonja.

Az ülés végén más indítványt is be akar terjeszteni. Indítványozni fogja, hogy a Haz maga magát okt. 8-ig napolja el. (Éljenezés.) A kormány terve az, hogy a pénzügyminiszter ekkor terjeszti be a költségvetést. Ezután pedig a Haz rögtön hozzáfog a már bizottságokban előkészített és betérjesztett javaslatok tárgyalásához.

Ennek végeztevel megkezdheti a Haz a költségvetés tárgyalását. A kormány szeptember folyamán elkészíti azokat a törvényjavaslatokat, a melyekkel az országgyűlés foglalkoztatni akarja.

Nehéz idők.

Debreczen, jun. 19.

Hej édes uram, de nehéz idők járnak a szegény emberre! Minden tótágast áll már ebben az országban, még az időjárás is; semmi sem maradt úgy, mint régen volt, mikor megbecsülték a magyart s az Ursten sem küldött annyi bajt a magyar gazdára, mint most.

Ki tudná elmondani, mi minden betegség és ellensége van már annak, a mit termelünk? Minden nap akad egy új fajta bo-

is írja meg, szűrje át agyán, szívéen, rostálja meg izlésén. Ez a pongyolaság nem egyszerűség. Hozzá keresettséggel vádolni azt, aki irodalmi formában dolgozik, vigyáz arra is, hogy szellemi munkája nemcsak maga erejével, de nyelve zamatjával is hasson? Ez a vád — önvédelem.

Az impresszió ez iskolája valóságos önbonzcolást visz véghez előttünk. Kiszigereli magát a közönség előtt, ahelyet, hogy lelkéből adna egy parányt.

Igazat ír föl zászlójára s csak a sárban keresi az igazat, csak fekete szemüveggel lát — mert beteg a szeme. Az ember fölélekel mikor elvegyi az olvasmányt. Oly rut, oly kellemetlen abban minden. Az ilyen módszer szerint írott dolgok mind a a szertelenségre terők.

Mindegyre látja benne az ember az íróját pongyolában, valóságos férflakás szaga van az ilyen litteraturának. S minél jobban, minél egyénibben akar írni az írója, annál kellemetlenebb, mert annál több nuditást mutat. Csak megát látja, csak magából merit, csak a maga veséjét nézi s mint az agybajos ember, nem tör ruhát magán, lelepi mindazt; ami elfődné a legbelsejébe beletévedt impresszióit. Az ilyen irodalom, jisztao testi termék, olyan izzadmány féle.

Ettől a módszertől fut a poézis, fut majden a mi szép. Ez nem irodalom, nem poézis, ez csak irás. Erős önérettel, vakmerőséggel, pongyolassággal, negédesen, szeszélyesen, pillanatnyi szimpatiaikkal és antipatiakkal, sokszor elmésséggel, meglepő ötletekkel, de szépség és igazság nélkül lelk sedés hián, tár-

gyilagosság nélkül — ez a természetrajza ennek az iránynak.

Önvédelem biz az, mikor, a klasszikus műveltség alapköven álló, magyar lelkü és szívü poétának, azt mondja a mesterek a másik irány egyik ifja: te nem vagy poéta. Ez azt teszi: mi vagyunk a poéták, mi, kik a verizmus s más — izmos nevében dolgozunk impressziókkal, mi egyszerűek vagyunk, hisz ruhába se öltöztetjük gondolatainkat. Mi csak vázlatokat adunk, oh mily egyszerűek vagyunk. Ugy tetszik nekem, hogy a magyar közönség is megelégette már ezt a ruhátlan egyszerűséget s az a kis része is, mely érdeklődéssel kísérte ez iskola természetellenes és mesterkelt erőlködéseit, visszavágyik a sületlen tézta helyett a friss kenyérhez. Kávéhazai bűzös levegő és szemétdombok leírása helyett a szabad levegőhöz.

A mesebeli király jut eszembe minisztereivel egyetemben. Két jómadár takácsnak adja ki magát s drága ruhát ígér. Szövi, szövi a semmit, a mit drága szövetnek csak az nem lát, aki nem törvényes születésű. Persze; hogy mindenki fél a másiktól s még a király is látja a semmit, seiyemzövetnek. Föl is öltöztetik szegény fejedelmet, a semmivel s az utczen mindenki bámulja rajta, törvényes születésű; féltve, diszruháját, mig egy gyermek el nem kiáltja magát: »Nini: a királyon nincs ruha!»

Az impressziós irány szövi a maga dolgait, de semmiből. Elnevezi impresszióknak azt, a mit tartalom, forma nélkül poézisnek akar kiadni. Jaj annak, ki ezt a levegőből szót sok

mindenfelét nem látja meg, az elmaradt paraszt, nem való a Madame Bovary és ehez hasonló alakok korszakába. De már egyre többen jutottak rá s kiáltják is, hogy az a miből önök fonnak semmi nincs abban a poézisnak az igazságnak egyetlen szala sem.

Csodálatos a dologban ez: Rákosi Jenő az újságírásban »verista«. Az ő iskolája: igazat kell írni, nem szabad a szenzációt hajhászni az igazság rovására, a megbízhatóság, az igaz mondas főkelleke a jó újságírónak. Nálunk minden író újságíró. Nos, az impressziók iskolájának hívei, valósággal behozták a magyar hirlapírásban a — romantikát a hírek, szenzációk dolgában.

Pedig ide, ebbe kellene a verizmus. Hogy tudnak szinezni, költeni, mint újságírók, s mennyire áhitják a nyers igazat, miat írok. Fordítva kellene csinálni a dögöt. Az újságban erény s kötelesség az igazságot adni. Az irodalomban a művészet: az igazságot poétikus formában ábrázolni.

Az impressziósok iskolája, attól tartok, nemsokára erős veszteséget fog nálunk szenvedni.

Bródy Sándorban annyi sok nagy és becses írói kvalitás van — nem hiába ismerte fel korán Rákosi Jenő, hogy lehetetlennek tartom azt, hogy ő tovább is ez iskolához szegődjek és ezt támogassa, mint egyik oszlopa. Az egész irányzat el fog mulni s Bródy mint kiforrt talantum mosolyogva fog beszélni erről a pervers irányról. Talán sajnálni fogja, hogy elmúlt, nem az irány, hanem fiatal évei miatt.

gár vagy gomba, vagy más, a mi pusztítja és irtja termékeinket.

Fagy, a mikor a napnak kellene sütni; ver a jég, a mikor esőt várunk; repedez a föld a szárazságtól, mikor nedvesség kellene; árvíz, tűz, s az istennyila mind meglátogatja földeinket.

Ugyanez történik azzal a maggal is, a mit a politikai téren vetünk el. Ezt is ellepi a sok bogár, a sok penész; ezt is elveri a jég; kiszárad sokaknak a lelke és a szíve; azt sem tudjuk, mi lesz mindennek a vége.

Hej édes uram, de nehéz idők járnak a szegény emberre! Adó, zaklatás, árverezés, csőd, szegénység, szolgaság; azt sem tudjuk, melyiket említsük előbb. S a mi legszomorítóbb, hogy mindezt a nemzet hozta saját magára, azzal, hogy a választók többsége eladta szavazatát, eladja meggyőződését.

Akkor is lenne bogár, akkor is lenne penész, ha a nemzet urává lenne saját sorsának, de lenne a terményeknek ára is s a termelőknek lenne pénze a sok baj ellen védekezni.

Akkor is lenne jégverés, árvíz, forróság, szárazság, de mind elene hánának azok a befektetések, amelyekre lenne az orszagnak bősége pénze, ha nem kellene ezt a közös ügyekre kidobálni.

Ha vámügyeinket saját érdekeink szerint rendezhetnők, terményeink árát megvédelmezhetnők. Ha kereskedelmi ügyeinknek ura lennénk, terményeinknek piacokat biztosíthatnánk a külföldön. Ha lenne önálló nemzeti bankunk, ép oly olcsó lenne nálunk a hitel, mint más országokban. Ha felállíthatnók az önálló vámterületet, felvirágozunk nálunk is az ipar, és fogyasztó közönségünk zsebéből nem vándorolna ki évenként 400 millió forint Ausztriába. Ha miénk lehetne a hadsereg, három év helyett két évi szolgálat is elég lenne; ha mi lennénk az urak, a hadsereget felere lehetne leszállítani. Hej édes uram, de sok jót lehetne tenni!

De az aranykor, a melyben ekkor élünk, messze van tőlünk, messzebb, mint valaha. Csuszunk-mászunk lefele, a régi magyar erények szenderegnek. S ki tudja, fel fog-e meg ébredni németünk?

Addig pedig nyáron fagy, mint a hogy fagy a magyar szívekben, s ver a jég. Bogarak és penész pusztítják vetéseinket, mint a

De ismetlem, nem hiszem, hogy egy önálló, erős jellem, mint a minőnek Bródyt ismerem, soka viselje ezt a magára felvett nyűgöt. Elfoglalja majd ő is helyét a rendes polgári írók közt, azok közt, kik a régi elvek szerint dolgoznak, tárgyat választanak, azt megművelik, kicsiszolják, kidolgozzák s formába öntve, mint a szobrász a művét adják nyilvánosságra. Elfoglalja — mondom — mert tulajdonképpen ők is romantikusok. Tulajdonképpen ők oeba hiperromantikusok és néha éreznek, diktálnak az érzés is. Visszatérnek hát az igazi irodalmi irányhoz, mert a mi sikerük volt, igazi siker, azt mint a legtöbb verista író, munkájuk csak ama érzelemből szerezték, melyben van valami a régi iskolából: egy-egy szép bájos alak, mely szecze-sziós ruhában is szép marad egy-egy kedves, történet a régi jó iskola szerint, mely mindig új marad.

És akkor, akkor hiszem s tudom megváltozik impressziója is, véleménynye formaiódik s nem menekülni fog a Rakosi Jenő drámaírótól, hanem majd magától hozzájuk menekül s megtalálja bennök a poézist, a mit most nem lát.

Nem láthatja a virágok színét, mert fekete pászem, veres vagy zöld van rajta. A milyent rátesz, olyan színben vonulnak beleje impressziói s olyan színben másolja le őket. Ha elérkezik ez az idő, úgy Bródy S. újból kezébe veszi a Rakosi műveit s pászem nélkül olvassa őket: biztosíthatom róla megtalálja benne a poétát, s műveiben nagy irodalmi élvezet vár reá.

Timon.

hogy pusztítja a nembánomság, az egykedvűség a hazafiúság magvait, a melyeket mi elvetünk.

Pedig bizony sok a nyomor s az adó annál nagyobb, minél több a nyomorúság; pénzügyi kormányuk pedig eldicsekszik azaz, hogy milyen pompásan megy az állam háztartása, harmincz-negyven millió koronával több folyik be, mint a mennyire számítottak.

Több folyik be, De hová? Az állam kincstárába. És több folyik ki: de honnan? Az adóprés alól. Hej, édes uram, de nehéz idők járnak a szegény emberre!

Kossuth Ferencz.

Modern ifjuság.

Debreczen, jun. 19.

Jelenleg, a midőn sok ifju kerül ki az iskolából s amidőn sokan keresik fet a Szajna Babel, mint a modern élet metropolisát, nem tartom fölöslegesnek néhány sorban rajzolni azon irányt, a melyen nemcsak a legmagasabb körök, a születési arisztokrácia, hanem a vagyonos középosztály fiai is haladnak.

Nem egyszer hallottam szülők és nevelők ajkairól, ha kikerült a flu kezeik közül: Hadd tombolja ki magát! Mintha ezt a kitombolást a nagyuri nevelés kiegészítő részéül tekintették volna. Hisz a fiatal ember mindezt kitombolhatja magát s néha annyira teszi azt, hogy mindazok, a kik látják, szinte rosszul lesznek tőle.

A kitombolás igéretföldje azonban mindenesetre a szép Franciaország s természetesen Páris annak legilletékesebb helye.

Nem is kell egyéb hozzá, mint tömve telt penztárca és egy párisi utlevél. A Szajna városban mintegy magától rá fog akadni a tanítókra és tanítónőkre, akik a kitombolásba alaposan be fogják vezetni. Páris e tekintetben a legjobb iskola s tanítványai bármily együgyűek voltak otthon a vizsgázó bizottság előtt, ott annyira tanulékonyak lesznek s annyira kitombolják magukat, hogy akár egy keszkenőben lehet őket hazaszállítani.

A fejnek ékessége, a hajzat rendszeren ott marad, az idegek teljesen eltompulnak és az egész egyéniség annyira megvan hanyatva és rostálva, hogy többé nem is tombolhat, még a legjobb akarat mellett sem.

Az idealizmus, a mely bennünk, a kik nem tombolták ki magukat, még megvan s meg is marad éltünk fogytaig, sőt utolsó napjainkat is megédesíti, az náluk gyökeresen kiirtatik.

Az idealizmust náluk a cinizmus helyettesíti. Az érzélemlát teljesen kihalt s csak a legközönségesebb érdekek által pótolatik.

Az egyén többé nem lelkesedik sem művészetért; sem költészetért, tökéletesen elfásult s teljesen érett arra, hogy az államban a legfontosabb helyeket elfoglalja és nemzetének vezérifiai között szerepeljen.

Ezért vannak a nemzetek oly jól vezetve és érdemileg képviselve.

A legtöbb fiatal ember az ilyen feslett életmódot élvezetnek nevezi. Élvezet, a mig kellő mértéket tartunk, de mihelyt túllépünk a határon, ivásban, dohányzásban mértéketlenek vagyunk, örült fogadásokba és hazardjátékokba merülünk, kicsapongó, kéteshírű némberekkel féktelenül közlekedünk, — vajmi kevés az erős természet, a mely az eféle életmódot meg ne sanylené.

Az ilyen kitombolt ifjaknak igen sok esében nagyon szomorú a sorsa. Ha vagyonának hága a nyakára — legtöbbnyire — ha egészségét teszi tönkre, igen gyakran golyóval vet véget sokat hanyattatott életének. — A tébolydák lakói legnagyobb részt az ilyen kitombolt egyének soraiból kerülnek ki. Masok még elég szerencsésen kikaszálódnak a fertőből, bevitörálnak a házasság kikötőjébe, de ott is igen sokszor a szánalomra méltó férjek szerepét viselik.

A mértékletesség a bölcsesség köve. A ki mértékkel élvezi az élet örömeit, sokáig élvezheti. Sajnos azonban, hogy a mi korunk az örületes hajszának a kora. Hajsza a pénz után, hajsza az élvezetek után: s ez az embernek nemcsak a fizikumát teszi tönkre, de aláassa morális érzetét is. Évről-évre kell a tébolydákat, javítóintézeteket, börtönöket szaporítanunk. S ha ez fokozatosan ily módon hatványozódik, a mint azt csak évtizedek óta észleljük, maholnap az emberiség felerésze legább hibbant elméjű lesz.

Dr. H. I.

H I R E K.

* **A helyi vasut kiépítése.** Említettük már, hogy a gazdasági tanintezetnek a Pallagra kihelyezése után, a helyi vasutat is ki akarják építeni a Pallagig. A földmivelésügyi miniszter maga is óhajja ennek megőrtentét s 25 ezer forint segélyt tárczája terhére ki is utalna erre a célra. A helyi vasut igazgatósága nem zárkózik el a tervől, ha kellő segélyezést kap. de hogy építkezésnek költségei legalább a kamatjukat meghozzák, ki akarja építeni a vonalat egész S a m s o n i g. Így biztosítva lesz a nagyobb személy szállítás és utat környező birtokokról a teherszállítás is, melyek meghozzák legalább az üzem költségeket.

* **A honvédszár laktanya kibővítése.** Megemlékeztünk arról, hogy a debreczeni honvéd huszárok laktanyáját még jobban be akarják népesíteni huszárokkal. Ezért felmerült a szüksége a laktanya kibővítésének. A katonai vegyes bizottság tegnapelőtt hosszantartó értekezletre gyűlt össze, amelyet e tárgyban tartottak meg. A laktanya kibővítését úgy tervezték, hogy a jelenlegi földszintes részt emeltesék fel, állítanak új istállókat és egy lovagló iskolát. A tervek, költségvetések és további intézkedésekre még csak ezután kerül a sor. Annyit már is regisztrálhatunk, hogy a honv. huszár laktanya kibővítésének terve a katonai vegyes bizottság előtt kedvező fogadtatásra talált.

* **Sertésvész.** A rendőrségtől vesszük a hírt, hogy V é r t e s, S a r u d, és T i s z a N á n a községekben a sertésvész kiűtött s hogy ezek a községek hatósági zár alá vétettek.

* **Lelkészválasztás.** A Nagy-Bajomban Révész Mihály lelkész elhalálása folytán megürült lelkész állást, mint tudósítónk jelenti, vasárnap töltötték be. Heves küzdelem után Kozma Zs. sassi lelkészt választották meg Vértessy Mór b. tordai lelkész ellenében. A megválasztott új lelkész — ki állását a negyév leteltével, a jövő év tavaszon foglalja el küldöttség ertesítetté a választás eredményéről.

* **A visszaeső bűnös.** Salyos nagy bűnök terhelték T u r i Mihály lelkét, mikor pár esztendővel ezelőtt a debreczeni királyi törvényszék arra ítélte, hogy az illavai fegyverházban töltse el pár esztendőt. Akkor fogadkozott is erősen, hogy jó utra tér, s büntetése kiáltása után becsülete ember lesz. Az illavai börtön falai közt lemorzsolta a rá mért esztendőket, s újból vissza tért Debreczenbe. De csak nem javult meg. A büntetés nem puhított a m e g k é r g e s s z í v é t s p á r n a p i itthonlét után újra a törvényembereinek kezé közé került. Tegnap déli előtt kint bolyongott a piac terén, s a régi rossz vér ismét felülkerekedett benne. Egy szegény cselédeáányt támadott meg, s rabolta el erőszakkal tárcáját. Mikor a r a b l á s t é s z r e v e t t é k T u r i Mihály k e r e k e t o l d o t t, s csak hosszas üldözés után sikerült a rendőröknek elfogni. Most ismét ott van, ahonnan nem régen került ki, a börtönben.

* Évzáróvizsgálatok az ágost. evangélikusoknál. A debreczeni ágost. hitv. ev. elemi iskolában az évzáró vizsgálatok a miklósutcai imaházban következő sorrendben fognak megtartani: Junius hó 22-én pénteken d. e. 8—12-ig a fiukkal, d. u. 3—6-ig a leányokkal, 23-án szombaton d. e. 9 órakor balaadó istentisztelet. A kézimunkák junius hó 22-én d. e. 11—12-ig, és d. u. 3—6 óráig az iskolai helyiségben megtekinthetők. Ezen vizsgálatokra, valamint a balaadó istentiszteletre a m. t. szülőket s a tanúgy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az ág. hitv. ev. iskolaszék.

* Villámtól sujtott család. — Szombaton este 7 órakor az Ondódon Körössy István tanyáján a terrazon útt Ménes Mihály egész családjával s nézték azt a vihart, mely városunk felett elvonult. Hirtelen támadt villámlás a földre sujtotta az egész családot és a terrazon foglalatoskodó Fodor Eszter cselédet. A szomszédok jöttek segítségükre és beszállították őket a közkórházba. A dologban az a különös, hogy sem Ménes Mihályon, vagy feleségén és 7 éves Sára gyermekén, sem pedig Fodor Eszter cselédén a villámütés nyoma sem látszik, mégis egész nap tagjaikat fájlatják és nagy kinokat szenvednek. Keveset s nagy ritkán, s akkor is alig hallhatólag beszélnek. Csodálatos isteni gondviselésnek lehet betudni, hogy az anya karján levő 3 hónapos leánygyermeknek nem lett semmi baja.

* A ki mindenáron öngyilkos akar lenni! Végreh Gyula tb. főkapitány hivatalos szobájában folyt le ma délelőtt a következő jelenet.

A rendőr egy jóképű emberkét vezetett a főkapitány elé, a ki katonásan állott meg a szoba közepén:

— Hát a magáé ez a pisztoly, kérdezte a főkapitány?

— Igenis kérem alássan!

— Hogy hívják.

— Dede Ferencz, iostállom alássan.

— Mit akart kend ezzel a pisztollyal?

— Megakartam magam ölni.

— Hát aztán miért?

— Hát tekintetes uram megvagyok elégedve az élettel.

— Meg van elégedve az élettel? Akkor kend boldog ember s mégis megakarja magát ölni!

— Meg én tekintetes uram!

— Van felesége?

— Igenis nincs!

— Hat gyermeke?

— Nincs iostállom!

— Hiszen kend a legholdogabb ember ez életben!

— Nem bánom én tekintetes uram, de meglövöm magam. Nagyon megvagyok elégedve az élettel!

— Hallja, ez a pisztoly itt marad, nem kapja vissza nehoggy valami bolondságot csináljon. Most pedig menjen a dolgára.

— Nem bánom én ha itt marad is. — Négy pengőért veszek egy másikat, mert hát teher nekem ez az élet.

Busan vonult azután ki a kis Dede Ferencz a hivatalos szobából. Kaczagni kellett szegényen, pedig hát a mennyire el volt keseredve, lehet hogy csakugyan fejbe durrantja magát még az éjjel.

— Hiszen olyan nagyon meg van elégedve élettel!

* Furfangos parasztemyecske. Nagyon mulatságos esetet közöl b.-ujfalui tudó-itónk, melynek árát egy b.-ujfalui szürszabóné adta meg.

Csütörtökön nagyvásár volt Berettyó Ujfaluban, amelyre a környék lakossága nagy számmal jött.

A felállított sátrakban mindenféle portéka volt kirakva s a vásárolni vágyó közönségnek ugyancsak volt miben válogatni. A szürszabók során ott volt egy ujfalui szürszabó sátra is, ahol a felesége, a ki női ruhát készítő szintén felaggatta szebbnél szebb női ruhák készletét.

A délelőtti folyamán a sátorba jött egy csinos, módosan öltözött parasztemyecske, aki karján egy kendőbe burkolt kis gyereket hordott. Mint mondta egy szép női kabátot óhajtott vásárolni s kívánságára az asszony nagy előzékenységgel már egy egész csomó kabátot rakott ki.

Végre meztetszett a menyecske, hogy szép kabátot is ezel ki is választotta. Rögtön fel is próbálta, miközben a karján levő gyereket egy ott áldogáló kis leánynak adta.

A felpróbált kabát ugyancsak szépen állt rajta.

— Ugyan edes néném — szólott az árusítónőhöz — engedje meg, hogy a szomszédban levő uramnak megmutassam, hogy mit szól hozzá, addig a kis csöppfégemet a nénémnél hagyom.

A szürszabóné mit sem sejtve, a legnagyobb lelki nyugalommal egyezett bele s a menyecske elment, de vissza sem tért többé. Egynehány sátor mellett elment is markabán, nevével, hogy mily olcsó vásárt csinált hazájában.

A sátorban pedig a leány, a ki a gyereket a r e k e t t a r t o t t a, már türelmetlenül várta a hanyag anyát, de még türelmetlenebbül a szürszabóné. Hiába várták persze.

Egyszer aztan kíváncsiságból felhajtották az otthagyt kis baba fejéről a takarót s a sátorban levők legnagyobb meglepetésére egy botrafűzött tökört találtak pólyába csavarva. Nagy lett a szabóné álmélkodása, hogy így rászédette magát.

Sokaig sopánkodott az ellopott kabát után.

Végre pedig feljelentette a furfangos parasztemyecske, a Berettyó-Ujfalui hatóságánál mely erősen nyomoz.

* Feldúlt temető. Amerre meglebben a civilizáció lobogója: ott pusztulás támad. A haladás szent nevében romba döntik századok emlékeit, miket a kor kegyeletes gondoskodás őriz, feldúlják a temetőt, melynek ölében ősök álmódják siri álmukat, Előpörnek mindent arról az ösvényről, melyen a világszaga szelleme halad, Hogy a margittai levelezőnk tudósítását olvassuk, jutott eszünkbe ez a kis panaszféle: A margitta — sz.-somjói vonalon — ugyanis mióta a vasút építése megkezdődött, a porczbevágás folyton, mindegyre omlik annyira, hogy állandóan 80—100 munkás állítja helyre a földszüppedés okozta bajokat.

És a bevágásnak a tetején van a porosi hitközség temetője, mely tisztára áldozatul esett a v a s u t é p i t é s n e k. A mérnökök úgy találták, hogy a bevágást szélesebbre kell terjeszteni, a mi annyit jelent, hogy a temető telkére szüksége van a vasútnak. — A hitközség vonakodott, tiltakozott, próbálta védeni a jussát, hivatkozott humanizmusra

kegyeletre, ám hasztalan. Megjött a hivatalos irás a paphoz, hogy gondokodjék a nyugvó halottak elszállításáról. E hó 12-én a után megjelent a helyszínen a deputáció, és megkezdtek a munkát, feldúltak a sírokat, melynek porladó lakóit elszállították messzebb, más vidékre, honnét csak ötvenesztendő muiva vájják ki az anyaföldből, vasutépítés miatt. A munka rendben folyt, csak éppen az okozott némi visszatetszést, hogy a halottak között nemrég elhaltolt s a feleszias proceszszusában levő tetemek is voltak, melyek a rekkenő melegben bizony megfertőztették a levegőt.

* Nyilvános köszönet. Az iparos tanoncok jutalmazására a nemes város által költségvetésileg előirányzott összeghez kegyes adományokkal járultak: Löfkövi Arthur, a csizmadia társulat 10—10 kor., Harsanyi István 6, Riesz Henrik 5, az ipart. 20 koronával. Fogadják a kegyes adományozók az ip. tanoncziskolai felügyelő bizottság s a jutalmazandó tanoncok nevében halás közönetemet. Ez alkalomból halásan köszönöm meg a debreczeni első takarékpénztárnak a tanoncok számára rajzeszközök bezerzésére utalásban küldött 60 korona adományát. — D o c z y Gedeon ip. tanonczisk. igazgató.

* Angelotti Vilmos orfeuma. Angelotti orfeuma egyik partos mellett működik a Bika szállodában. Erdeme Angelottinak mindenestre az, hogy tagjai egy kivétellel magyarul énekelnek, mókáznak. Legjobb izü alakja G ö n d ö r Aurél, ki kanasz nótáival arat zajos tapsokat. Szenzaciós száma a műsornak La belle Sophia spanyol tánczai. Tüzzel hevell tánczol az ügyes ballerina. A Thurek testvérek ügyes testgyakorlatok, az akrobata nő csoport pompas mutatványai zajosba ást szoktak előidézni, Rachel Roger francia énekesnőnek pedig — a mi az orfeum deszkáin ritka, szép hangja is van. Szóval ha még Patugyai Mici és Hós Terézt megemlítjük, káthátja a közönség hogy az ideai orfeum kiváló tagokból van szervezve, a mi dicsőretére válik az agilis Angelottinak.

* Baptisták a Marosban. Mikalaka község mellett a Marosban baptista keresztelező volt a napokban. Par száz összeverődött hívő jelent meg a Maros partján. A Bekesről érkezett püspök napkelte előtt beszédet intézett a gyülekezethez, majd bibliát olvasott és olvasott addig, míg a nap feütötte fejét a hegyek tetején. Ekkor kezdődött a keresztelés ünnepsége zótárok éneklése közben. — A püspök ur belegázolt a vízbe egymásután mártogatta abba bele a liba-orban hozza következő híveket, mormolván hozzá szokott mondatokat. Ez szépen ment addig, míg azt egy, álmából felebredő pásztor észre nem vette. — nem télt bele pár perc, már százával álltak a parton a jó mikalakai s eleinte nagy bamulattal, később pedig ell-néges magatartással nézegették az előtük ismeretlen dolgot azt biven, hogy az i m á d k o z ó emberek habonaszággal akarják pusztítani a természetes zugolódásban örtek ki, mit a baptisták hallván, hamarosan összeszedtek czokmókjukat s a püspököt, ki a közbejött akadályok miatt csak ötven egynehány ember buktahatott meg a Maros vízében, egy kocsiderekba győntöszölve, elmenekültek a szelrőzsa minden irányában.

Hogy is leszünk Körber után?

Irta: **Gondy Karoly.**

Körber után jön a Korb; ki leszünk kossarazva, játsza, felvesszük ujra az abszolutizmus jármát és a mi próba-kormányunk kapja az abszoluciót, az abfertigungot, magyarul: utilaput.

Az egyenjoguság dagálya után következik a nemzetek sülyedése: a közös ló nem bírja a hátát; kivált ha ketten egyszerre ülnek rajta, és a lemondottak a gyeplőt ol-

dalt rángatják. A kocsi is két ur szolgálatában csak nem jó hajj, és okozza a sok közös bajt.

A nemzeti önérték újra ébred az üvegfedő alatt, némelyik autóról rajta és a burok felfordul át. A felburjánzás ellen egit az abszolutizmus eles kasza és ismét má-formában gutgesinint magyar állam polgárok leszünk mint a szabadságharc után. Hiába hordjuk magosan pipacs fejünket, a hóber kasza csak hamar megajaz; a nagy szabadság meghajol mint a súlyos kalasz; könnyen letarolja a vihar, ha idejében be nem takarítjuk. Röviden: csehül a lunk, csehül leszünk.

A csehek nem engednek a nyelvkerdesben, de hat nem kerdek tovább, egyszerűen bezárják a Reichsrathot, és marad a nagy eszben az ur, a Klotür. Szell is kavarg a csür körül . . . be nem mehet a miert is egyenesen az Udvarra hajtat. Első szava: Hogy is leszünk? A válasz: csehül leszünk.

Csehül? Mikor ök revoltálnak? Hát mi nem azért állottunk tapra, hogy magyarok le-zünk? Lettünk is vegre a nagy harc után olyan magyarok, hogy most már egymást marjuk, esszük, és oly szolgai az oszt rák dinasztianak, hogy többet antiszambrozunk Bécsben, mint Budapesten.

Szép a kitalasunk . . . majd mehetünk mint Boszniába rendet csinálni, ha már itthon tehetetlenek a főrendek. Nekünk is van nemi közünk a Reichsrathhoz. Isen csak nem toljak nyakunha az egész kvótát? nem vesztünk meg, hogy mi egyedül fizetjük a honvédságot, meg a bonvéd bandát? . . . Megyünk! Fegyverre hazám bátorvitéz! Pragaig meg sem állunk, hiszen lappang meg sztya ver, ősi erény bennünk. Rákoczy, himnusz, és Isen velünk!

Ha majd legyűrtük a cseh pimaszt, a tövében eszük a pragai sonkat, szedjük a pragai cseppeket, és pragai keztyűben megtanítjuk fűtyölni a cseheket. Itt az idő most vagy soha, hogy visszaadjuk a köcsönt duplan . . . Száz honvéd egy sorban, indul a csataba, elül Fehérvary, utána jön Gromon. — Száz honvéd egy sorban!

Biztos hogy leverjük a cseheket, kivát ha a nemzeti nekünk segítenek, de megjárjuk ha a mi Rákóczynkra a «Wacht am Rheine»-nel felelnek. No ettől nem igen tartok a király nem hiába járt Berlinben . . . efeletti tisztában vannak a Vilmosok.

A muszkára nem lesz szükségünk, hogy a cseh letegye a fegyvert, hacsak éppen a muszka nem az ellenfelnek segítségére siet, és minket támad a galicziai bataron. A felett ugyan még darabig nyugodtan alhatunk, a nagy átalakulás a mi vegpuszulásunk majd később lesz, ha Khinának beadják a khinint s az angolnak elmúlik tőle a láza.

No lesz ott világ! Csehek reszkesetek. Magyar lesz a hivatalos nyelv, magyar lesz a hivatalnok. Mi hala az égne, szepea belejöttünk a helyes és szép írásba, de van meg magyar fogalmazásunk is. Magyar czimer fest majd a közepületeken, amiért a zászlónkat annyiszor sertatték, magyar pénz még pedig csupa ötkoronás lesz ott forgalomban. Carlsbad-ban mossuk le véres kardunkat, aztán hadd pihenjen egy darabig, ahogy V. Ferdinánd is Pragában megpihent. Szegény Ferdinánd a gyenge liba tollat nem aczel kézimoz vezette a reszketegség hamar elővette, de még akkor nem volt Leonhárdi okmánytinta. Be szép lehet a pillangó gyűjemeny. élen a halálfejű pillangóval! Gyenge halójából ugyan kikerültünk, de annál vasiagabb volt Heynau kötele. Vei jön menekülnek-e majd a csehek Török- vagy Muszka országba? Felőlünk bátran maradhattok a tűzhelynél, hiszen 48-ban nem is a győző muszka bántott, csak a berő volt kegyetlen. Mi nem bántjuk a szlavokat, sőt álljuk utját Amerikába, azért hogy kivernek szállásunkból. Meg Kuf-teinbe sem zárjuk, annál kevésbé akasztjuk, nem reflektálunk a cseh privilegiumra.

Mi sem panaszkodhatunk a csehekre, elég jól viselték magukat Schmerling alatt. Pontos, lelkiismeretes hivatalnokok voltak; a szüz dohányért nem sanyargattak, nem bán-

tottak, sőt maguk is jófajta Verpelétivel kinálgattak; nyilt őszinte emberek voltak. Schme legyen a magyarnak több baja, mint a német finanzezzal volt. Tartok, hogy a magyar finantz ott is bebizonyítja mennyi a kétszeresítő, négyszeresítő, meg a nyolczor-nyolcz.

Most is élénken van előttem Schwerer Józ-ot a jó komiszarius, hogy mosolygott midőn minket a pinzeben térdig szüzdötány vagásnal talált. Csak annyit mondott: Fene gyerekek vagytok!

Hát a raczok, szerbek, bosnyákok nyugodtan viselik-e májd magukat, még mi oda-jarunk? nem büzk-e ott mind Dániában? Vajon a cseh forradalam alatt nem ismétlődik e majd a Csepel-zigeti ritka eset, hogy a nagyobb aruló akasztassa a kisebbiket; hogy a legnagyobb aruló Klagenfurtban nyugodtan vegyelemez, míg a 13 bajtar-a a bitón meg törve életfolyamot vezet. A bécsi udvar fehér as-zonya feljar-e Zsófia agyáig és a kirendelt ör, bakaképében nem hiába kiáltja a gangon a Halberdot! (halber Tod)

Pragai helytartónak jó lesz Tisza Kálmán; csupa idegrázó masina . . . Augusz báró be yet pótolni fogja. A He ytarto Tanácsba akadnak akar százával . . . száz képviselő egy sorba . . . ugy nő mint a gomba.

A sok hadi költség után, mint árviz után a piszok, nyomban jönn az adó, a ki veret adta, vegye érte jutalmát, adás-vevés a háboru. Ott is a fej (adó) bőrön kezdik és talpon vezzik a nyuzast, rebellis nem érdemel egyebet (egy ebet sem), hiszen áruló mind ki havát ved; de patriota, ki a szarkának atengedi a feszkét . . . Kormány biztosnak is csak akad; ha egy Józsa, Reviczky nem restelt biztoskodni.

Hát itthon hogy is leszünk? Nem kell-e rémuralomtól tartani? De hogy, hogy is félenek? mint az egerek, ha nincsen a Haznál a macska; Tisza, Banffy, Fehérvary a határon tul jár! De azért ök se busujanak, utánuk küldjük a cigányokat, kik nekik ugy muszikálnak egy koronaért, mint akkor a csehek nekünk a Svábhegyen trombitáltak. Be tédés kenyérkereset! Tisza Kálmánt a cigányok nagyon kedvelik . . . éjtél után csak ugy hull az «egy» korona.

Kérem, tisztelt, nagyontisztelt kormányzó ur! Graenzenstein urat ne tessék itthonfelelteti: majd ha ottan rosszat művelnek, ne mondassak a német-csehek, hogy az: grenzenos?

Mi itthon az alatt, míg ott eszik a lekváros povidlit, szép csendben választunk providencialis Nadort; beleszoktatjuk magunkat a helytartói gyeryatartóban és viágitunk Bécsnek, mint a régi fagygyugyertya, melyeket ök gondosan koppantanak. De azért lesz olesó élet, ha nagyjaink nem itthon traktálnak, sem paktálnak.

Aztán ne feledjük, hogy nagyjaink az esés törvénye szerint hatványban nőnek felteve, hogy itthon egynél több volt az értékük: hazajában senki sem proféta!

Romantika a havasokban.

(Szerelmi tragédia.)

Romantikus szerelmi dráma játszódott le a napokban a belenyési havasok fenési erdősegeiben. A történet szereplői mind közönségs oláh parasztok, — mind fiatalok és szépek.

A drama előzménye az, hogy Dudás Juon egy 22 éves legény már három hónap óta együtt el egy fiatal, mindössze 17 éves, szép arczu kis menyécskével, Hecskó Julissal. Igazi szerelem hozta öket egymáshoz és boldogságban töltötték is együtt napjaikat a legutóbbi időkig.

Néhány hónapja nagy szomorkodással kezdte Dudás tapasztalni, hogy a kis menyécske már nem ragaszkodik hozzá a régi szeretettel, hanem mindinkább «lhidegedett iránta. Dudásnak ez fájt nagyon. Ő, a ki valósággal rajongásig szerette az asszonyt, soha legkisebb perpatyara vagy összeszólalkozása a menyécskével nem volt, nem tudta megérteni,

mi lehet az oka e hirtelen változásnak. Szerette tovább is az ő Julisát, semmivel sem mutatta, hogy valami rosszat sejt. Par hét óta azonban rajótt, hogy a menyécske tiltott utakon jár, hogy szerelmi viszonyt folytat a községi juhással: Iszpa Györggyel, ki igen szép, hatalm fiatal legény. Sőt állítólag kétségtelen bizonyítékot is szerzett magának Dudás e viszonyról.

E hét vasárnapján kihajította az asszonyka a tehéneket a mezőre s Dudás észre-vette, hogy a tehénekek a hegynek azon erdősege részébe ment, hol Gyurka, a juhász őrizte a községi juhait.

Az asszonynak a juhászhoz való közeledésére Dudás a bokrok között bujkálva utána ment s mintegy 100 méfegyire megállott s onnan nézte, hogy felesége a juhással szerelmeskedik. Várt egy darabig, aztán hazament a puskájáért. Magához véve a fegyvert, visszasompolygott a fak között bujkálva a szerelmeskedők egész közélebe. Az uton eltölte magában, hogy boldogsága megrontóját eipusztítja.

Egy darabig szó nélkül nézte a cserjés fái közül, hogy öl-leteti, csökolgatja a juhász az ő feleségét. Mikor már nem bírta tovább, mikor már teljesen felizgatta a szörnyű tény, kiugrott rejtekhelyéből s magából kikelve rákiáltott a juhászra:

Te gazember, hogy mered te az én feleségemmel ezt tenni!

A gyanuitlanul szerelmeskedő párt rendkívül meglepte a felfedezés. A menyécske, megrettenve a következményektől, otthagya a két férfit, hazaszaladt. Dudás pedig nem sokáig tétovázott, Iszpa mellé állott s a puskával ennek balkönyökébe lött.

A juhász éktelen sikóttással rogyott össze, a golyó hűvaja alatt behajolt a testébe s megölte a szép legényt. A lövés után pár perc múlva meghalt.

A gyilkos odahagyta áldozatát, elment apósa házába, ki erdőőr s nem mesze lakik az erdőtől s ott szomorkodott étlen szomjan, senkihez nem szólva az egész napon át.

Masnap ismét rossz hangulatban, teljesen leverve kelt föl, vagy talán a győtre mék aludni sem engedtek s az apósa kérdezettőle:

— Mi bajod van Juon?

A szereucsetlen legény megkönnyebbülve felelt:

— Megöltem a Gyurka juhászt, mert megcsalt a leányoddal, édes apám.

A leány apja sirva fakadt s könyörgött fiának, hogy jelentse fel az előjáróságnál, mert akkor nem lesz olyan nagy baja. Dudás egy darabig himezett-hámozott, nem tudta, mit csináljon. Vegre elszánta magát, elment Belényesbe. Ott bement egyenesen a bírósághoz s a vizsgálóbírónak előadta az egész bűncselekményt.

Poynár Janos vizsgálóbíró letartóztatta a gyilkos legényt s rögtön táviratozott a n-vari ügyészséghez, honnan szerdán hajnalban Vámosy Mihály alügyész ment ki s a vizsgálóbíróval megejtette a vizsgálatot a helyszínen.

A hullát felboncolták s a boncolás megállapította, hogy a golyó apró darabokban szétmorzsolta az áldozat belsejét s így a lövés feltétlenül halálos volt.

Dudás Juon meg pár napig marad a belényesi jbiróság fogságában, azután N.-Váradra, az ügyészség börtönébe viszik.

KÖZGAZDASÁG.

A lecsapolás befolyása a talaj termékenységére.

Ismeretes, hogy a növényzet viz nélkül meg nem élhet. Az képezi éltető elemét s ha megfelelő mennyiségben nem áll rendelkezésére, fejlődése menetében megakad. A víznek ezen fontos szerepe teszi köteleességévé minden gazdának azt, hogy földjének vízkészletét művelje, illetve annak kiszáradását lehetőségig megakadályozza. De másrésről az is ismeretes, hogy a víznek tulságos nagy mennyiségben

való jelenléte ép oly baj, mint a víz hiány. Ideig óráig kibírja ugyan a növény ugy a vízhiányt, mint a vízbőségét, azonban ha ezen utóbbi állapot sokáig tart, ugy megsínyli azt, mert a vizenyős talaj nagyon hideg, rajta a növények fejlődése nagyon hosszú, a levegőnek a talajba való jutása meg van akadályozva, a savanyu humusz képződésre alkalom nyílik mindez együtt véve a növény elcsenevedését, sőt teljes kipusztulását vonja maga után.

A vizenyős talajok javítása tehát a talaj termékenységének fokozása czéljából elkerülhetetlenül szükséges feladat, annál is inkább, mert a mai gazdasági viszonyok között soha figyelmen kívül nem hagyható jelszó gyanánt kell tekintenünk azon mondást hogy két kalászt termeljünk ott, a hol eddigelé csak egy is alig termelt meg.

Kérdés azonban, hogy akkor, a midőn vizenyős területeink javítását lecsapolás által tervbe vesszük, ezen lecsapolás nem lugozzá-e ki a növényi tápanyagokat s nem von-e el a földtől oly vízmenyiséget is, a melyet a növény még hasznára tudna fordítani.

E kérdéssel szemben eddigelé általánoságban azon felfogás uralkodott hogy a lecsapolás a földnek nincsen ártalmára, mennyiben azzal egyrészt csakis az ártalmas vízfőlést távolítjuk el s nem az összes vízkészletet; másrészt a növényi tápanyagok kimosását, kilugozását elő nem idézhetjük, mert a talaj fontosabb növényi tápanyagokat absorbeálni képes, visszatartani képes.

Az újabb kísérletek ellenben e felfogást csak részben igazolják. Azt mondják ugyanis kutatóink, hogy a felesleges nedvesség eltávolítása szükséges ugyan, de másrészt az sem tagadható, hogy azzal nemcsak a talaj tápanyag készletét csökkentjük, hanem több vizet is távolítunk el, mint a mennyi szükséges, illetve megengedhető volna.

A mi az elsőt, i. a tápanyagkészlet kilugozását illeti, arra nézve megjegyezhetjük, hogy az sem a foszforsavra, sem az ammóniakra nem vonatkozhatik, mert ezen tápanyagokat a föld igen nagy erővel absorbeálja és védelmezi a kimosás ellen; ellenben vonatkozik a salétromsókra, a melyeket egy kiadós eső tekintélyes mennyiségben lugozi ki s különösen akkor midőn a föld nincsen növényzettel borítva.

Hogy ezen veszteséget — mely némelykor igen nagy lehet — elkerülhessük, tanácsos a lecsapolásra berendezett földeken az aratás befejezésevel azonnal oly növényeket termelni, melyek az ottlevő salétromsókot felveszik s aztán ezeket föld trágya gyanánt alászántani. Ez alászántás által azon salétromnitrogént a mely egyébként kimosódott volna, visszatartjuk s bár nem salétrom alakban, a következő növény rendelkezésére bocsájtuk. A talaj termőképességének javítása czéljából tanácsos lesz továbbá a területeket részint közvetlenül a vetés előtt; részint fejrügyként nitrogén főleg salétromtartalmu trágyákkal kis mértékben trágyázni.

Sertésvásár.

Kőbányai sertésvásár. jun. 19. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 46—48 kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialatal közép (páronként 251—320 kg. 50—79 kr. Fialatal könnyű páronként 250 kg. sulyban 45¹/₂—50 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 48¹/₂—49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi jun. hó 16. napján volt készlet 43645 darab, jun. 17. felbajtatott 1454 drb, 1900 jun. 17-én elszállított 867 db. 18-ára maradt 44232 db. A sertésüzlet irányzata lanya.

szakferiak és kitünőségek egyhangú itélete szerint a szájról és fogra feltétlenül legjobban tekinthető, mivel ez az első és egyedüli szájról és fogra feltétlenül elért fertőtlenítő ereje által az üres fogak és rossz szájszagok okait eltávolítja és ezt kitünő frissítő jó iz mellett. A K o s m i n ezen tulajdonságainál fogva minden kiállításán, ahol részt vett, arany éremmel lett kitüntetve és naponta magas uraságok által használtatik. Sokáig eltartó üveg 1 frt. Kapható a gyógyszerárakban, jobb drogá- és illatszerekkereskedésben.

Budapesti gabonatözsde

jun. 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilós	Ár 100 kg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtg		frttól	frtg
Bánsági	76	7.45	7.80	80	07.85	08.05
"	77	7.50	8.85	81	07.90	08.15
"	78	07.61	7.95	82	—	—
Tiszavidéki	79	07.65	8. —	—	07.95	08.05
"	76	7.40	7.65	80	08.05	08.25
"	77	7.45	7.70	81	—	—
Pestvidéki	78	07.60	07.75	82	08.90	08.95
"	79	07.65	07.90	—	07.85	08.05
"	79	7.20	7.40	80	07.90	—
Fehérmegyei	76	7.25	7.55	81	07.95	07.95
"	78	7.45	7.75	82	7.80	08.00
"	79	07.60	07.80	—	0.90	—
Bácskai	76	7.35	07.50	80	—	—
"	77	7.40	7.60	81	—	—
"	78	7.55	07.70	82	—	—
Északmagy.	79	7.60	07.85	—	—	—
"	79	0. —	0. —	80	—	—
		Min. hekt.-ben		Arkilogram		
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.80	6.95		
" másodikrendű	"	—	6.50	6.75		
Árpa takarmánynak	"	60—62	5.90	6.10		
" égetni való	—	62—64	5.6	5.80		
" serfőzdei	—	64—66	0. —	0.00		
Zab	uj	39—41	5.45	5.55		
Tengeri bánsági	uj	—	5.55	5.70		
" más nemű	—	—	0.00	0.00		
Repce bánsági	—	—	—	—		
Köles	—	—	5. —	5.30		

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Irtá: Sipos Béla.

(Folytatás.)

28.

Gyere gyere hugoskám, bemutatlak Déri urnak, annak a híres poétának, a kinek a verseit ugy ismerik már mint a csengő ezüst koronákat.

— Kedves bátyám — szakította félbe Déri a szót — té ugy mutatsz be engem a kisasszonynak, mint valami csodálatos különlegességet. Engedd meg mo t már hogy én is megismeressem magamat. Déri Pál újságró vagyok kisasszony és semmi más . . .

Azaz hogy még van egy használható czimem. Az ön kedves batiya barátai köze sorozott, így ezzel is büszkékedhetem.

Kári minden elfogódás nélkül nyújtotta kezét Derinek.

— Ha a bacsí barátja, akkor az én barátom is! Azt hiszem megfogjuk egymást értetni.

— Meg kisasszony mindenesetre. A verandán kifeszített vászonról látom hogy festeni szokott. Poeta és festő pedig megértik egymást. Ők azok a rokonlelkűek, a kik a közmondás szerint találkoznak.

As öreg Kehidat a kertész félre hívta valami faiskola megbíráására. A fiatalok egyedül maradtak.

— Ha nem tart kíváncsiskodónak, megnézném a festményt, szölt Déri.

— Szívesen megmutatom jöjjön. Kasztort, az én hűséges dogzomat próbálnám lefesteni, ha sikerülne. Eddig nem jó még semmi.

Felmentek a nyári lak lépcsőjén. Szemben az ajtóval volt kifeszítve a vászon, melyen a hatalmas állat körvonalai már kezdtek kibontakozni.

Déri par dicsérő szót mondott a festményre, a melyre azonban Klári nem válaszolt.

Közömbös tárgyakról beszélgettek eleinte, s lassan-lassan melegedtek bele az érdekebb témák tárgyalásába.

Klára egy bintaszékbe ült. Bő házi ruhája elfedte alakját, csak egy-egy helyen domborodott ki szoborszerű termete. Fekete haját homlokára simítva viselte, s nagy hajfonatan kaczkiasan libegett a bégé kalap.

— Ismerem az ön verseit, de nem szeretem azokat, szölt beszélgetés közben Dérihez.

— És ugyan miért?

— Mert nem hiszem, hogy szivből dalol, annyi életuntság, sziv és lélekfajdalom van verseiben, hogy megölne tizedrésze. Ez pedig nem lehet igaz, nem emberi.

Másképp dalolnak az én poétáim. Ha szivfajdalmuk van elmondják azt is, de megértem, s elhiszem.

Déri csodálkozva bámult maga elé. Meglepte Klára határozott kijelentése, melyet ugy latszik előző megfontolás alapján tehetett.

Folyt. köv.

feljebb! — 4 meter — póstabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nem különben fekete, fehér és színes Henneberg-selyem blousok és ruhákra alkalmas 46 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.

Cs. és kir. udvari-szállító.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajezár.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.
Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hossz, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak
frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
6. — és 6.90 jobb
7.75 finom
8.65 finomabb
10. — legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt. valamint felső, szövetek, turista-löveket, legfinomabb kancsákat stb. stb. küldi gyári áron a valódiságáról és szolidaságáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállításért jótállás. A magánfelek előnyel tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltöket és

diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.